

‘Ouderwetse persoonlijke les’

Suzan Polet gaf haar baan als directeur van een onderzoeksbureau op om vijf compleet nieuwe scholen voor voortgezet onderwijs op te zetten.

MARIEKE MONDEN

Waarom bent u gaan werken voor de Stichting voor Persoonlijk Onderwijs, een stichting die overal in het land nieuwe scholen opzet?

De Stichting voor Persoonlijk Onderwijs (SvPO), indertijd opgericht door mijn man Misha van Denderen, houdt zich bezig met verbetering van het onderwijs. De SvPO wil onder meer problemen oplossen die door fusies en schaalvergroting en door ondoordachte onderwijsvernieuwingen zijn ontstaan.

Ik ben er gaandeweg bij betrokken geraakt. Ik kom uit het bedrijfsleven en dan vraag je je toch af waarom dingen op school lopen zoals ze lopen. Het lukt leerlingen nog maar zelden om door te stromen van vmbo naar havo. Dat is een verspilling van talent. Ouders met veel geld kunnen problemen nog wel te lijf met bijlessen en huiswerkbegeleiding, maar dat is voor de meesten onbetaalbaar.

De SvPO heeft als antwoord een goed schoolconcept uitgewerkt. Dat is gedaan samen met de Wereldschool, de school die onderwijs geeft aan Nederlandse kinderen in het buitenland.

En toen besloot u uw baan maar op te zeggen?

Ik ben met Paul Sikkema in 2001 Qrius begonnen, een bedrijf dat onderzoek doet onder kinderen en jongeren. Ik was daar directeur en deed ook veel inhoudelijk onder-

Suzan Polet: ‘Vrijheid om zelf het werk te plannen is prima, maar pas als een leerling er aan toe is.’

zoek, erg leuk. Het was niet de bedoeling om daar mee te stoppen, maar de SvPO zocht een kwartiermaker voor nieuwe middelbare scholen. In de vakantie dacht ik: waarom doe ik het eigenlijk niet

zelf? Ik heb vaker een bedrijf opgezet, ik ben van oorsprong jeugdwelzijnswerker en ik ben manager geweest voor een aan de Universiteit van Groningen verbonden organisatie die trainingen

verzorgt. Nu kwam alles samen: marketing, kennis van jongeren, onderwijsvisie.

Wat is er bijzonder aan de nieuwe scholen?

Ze bieden persoonlijk onderwijs, vanuit de leerling bekeken. Meestal gaat het als volgt. Als uit de CITO-toets blijkt dat een kind geschikt is voor havo, gaat het naar havo. Probleem is: dan moet het alle vakken op dat niveau doen. Bij ons onderwijs wordt het niveau per vak bekeken. Een leerling kan bij ons wiskunde doen op havo-niveau en bijvoorbeeld Nederlands op vwo niveau.

Bijzonder is ook de schaal. Onze klassen hebben maximaal 18 leerlingen. Alleen zo kunnen we leerlingen individueel stimuleren.

Ik las op uw website dat elk kind zijn eigen werkplek krijgt. Hoe moet ik dat voor mij zien?

We maken gebruik van laptops omdat we al het werk elektronisch vastleggen en zo veel beter in staat zijn onderwijs op maat te geven en de voortgang te volgen. Maar het grootste deel van de lessen is gewoon gezamenlijk klassikaal, de leerlingen zitten niet de hele dag achter een laptop. We willen wel dat ze met elkaar leren omgaan.

Het computersysteem is vooral belangrijk om voortdurend te zien of een leerling de stof wel begrijpt. Wij hoeven daardoor veel minder achteraf te toetsen met proefwerken en dergelijke. Met het systeem kunnen ook ouders de voortgang van hun kind volgen.

De eerste scholen komen in Kapelle en Hardegarijp. Waarom daar?

Natuurlijk willen wij ook in bijvoorbeeld Amsterdam aan de slag, maar dat mag niet zomaar.

Een nieuwe school beginnen mag alleen op verzoek van een grote groep ouders, maar die hadden we nog niet bij elkaar, of onder de vlag van het bestaande school, en dat wilden we niet.

Dan kun je in Nederland alleen een nieuwe school beginnen op plekken waar nog niet genoeg scholen zijn. Zo kwamen we terecht in Hardegarijp, Hoogkarspel, Kapelle, Geldermalsen en Harderwijk.

Wanneer begint de eerste school voor persoonlijk onderwijs?

De financiering van de Isaac Beeckman Academie in Kapelle loopt en het eerste leerjaar begint september 2010. In Friesland mogen we beginnen met het Tjalling Koopmans College, alleen doet het gemeentebestuur daar moeilijk omdat het vreest voor leegloop van andere scholen. We concentreren ons even op Kapelle.

Jouw eigen 2 kinderen kunnen dit onderwijs niet volgen.

Dat vind ik super jammer. We hebben wel gesproken over een

‘Wij willen ver weg blijven uit het wereldje van zo hoort en moet het’

vestiging bij ons in Durgerdam, maar het dorpje is echt te klein.

Als particuliere school had u wel overal kunnen beginnen?

We wilden juist geen dure particuliere school. We willen dat ons onderwijs voor iedereen toegankelijk is en niet alleen voor mensen die het kunnen betalen.

Hoe krijgt u zulke kleine klassen voor elkaar? Moeten ouders bijbetalen?

Nee hoor, we krijgen geld van het ministerie van Onderwijs. Alleen besteden we dat geld effectiever dan andere scholen. Daar komt de samenwerking met de Wereldschool om de hoek kijken, want die hebben bevoegde docenten beschikbaar. Verder hebben we geen duur bestuur en houden we de school het hele jaar open, zodat

‘Het grootste deel van de lessen is klassikaal, leerlingen zitten niet de hele dag achter hun laptop’

leerlingen gespreid op vakantie kunnen gaan en wij beter gebruik kunnen maken van het schoolgebouw. Een leeg gebouw kost anders veel geld. Ook hebben we administratie en routineklussen geautomatiseerd. Een docent hoeft bij ons minder na te kijken, dat doet de computer of een assistent. Docenten houden zich bij hun kerntaak: les geven.

Hoe gymen leerlingen op school?

Dat doen we anders dan op andere scholen gebruikelijk is. Het is bekend dat veel jongeren door tijdgebrek stoppen met hun sport zodra ze naar de middelbare school komen. Wij willen dat oplossen door sport en gym te combineren. We willen overeenkomsten sluiten met lokale

sportverenigingen en betalen en begeleiden die verenigingen om onze leerlingen te trainen. Zo versterken we het verenigingsleven, wat voor leerlingen ook in sociaal opzicht belangrijk is. Leerlingen mogen twee sporten doen. Met creatieve vorming werkt het hetzelfde: pianoles bijvoorbeeld gaat via de muziekschool. Tekenen en kunstgeschiedenis bieden we trouwens wel zelf aan.

Op uw site wordt een punt gemaakt van lange reistijden. Wat is er erg aan een halfuur fietsen?

Ik fietste vroeger ook altijd, dat is op zich niet erg. Maar in de ideale situatie gebruik je die reistijd om kennis op te doen. Of om samen te sporten bij de voetbal of hockeyclub.

Is het niet de nachtmerrie van een puber dat ouders steeds het leerlingvolgsysteem kunnen bekijken?

Ik denk dat veel pubers het helemaal niet erg vinden als ouders belangstelling hebben voor wat ze doen. Het moet natuurlijk niet als straf mechanisme worden gebruikt.

Het is zeker niet het nieuwe leren, heeft u al eens gezegd.

Het nieuwe leren is onder andere dat je niet alles meer hoeft te weten, maar het kunt opzoeken. Wij hebben eigenlijk een bijna

ouderwetse insteek: wij vinden dat kinderen eerst een basiskennis moeten hebben. Daarna komen de competenties wel aan bod. Dus weer woordjes leren, leren rekenen.

Er zijn veel nieuwe onderzoeken over de hersenen van pubers. Heeft die kennis nog invloed op uw onderwijs?

Daar houden we zeker rekening mee. We beginnen bijvoorbeeld pas om 9 uur. Wetenschappelijk is aangetoond dat eerder geen optimale periode voor pubers is om te leren. Een ander voorbeeld is dat we voor leerlingen afzonderlijk vaststellen wanneer ze er aan toe zijn om zelf hun plannings te maken. Die vrijheid krijgen ze stap voor stap als ze er in hun ontwikkeling aan toe zijn. Dat kan voor de een eerder zijn dan voor de ander.

De onderwijswereld barst van de bureaucratie en regeltjes. Was het niet makkelijker geweest de school door iemand uit het onderwijs op te laten zetten?

Er is een waslijst aan formaliteiten, alleen al een CAO van meer dan 150 pagina's. Maar we wilden juist niet iemand uit het onderwijs. Wij willen ver weg blijven uit het wereldje van zo hoort het en zo moet het.